

JEUGDREDACTIE

30 KEER BLOKFLUITDAGEN MECHELEN

INTERVIEWS MET LUCIE HORSCH EN JOSEPHINE BODE

JAARGANG 11 - NR. 2

EEN PUBLICATIE VAN

Aafab®
blokfluitcentrum

10
JAAR

BLOKFLUITIST

DERTIG KEER BLOKFLUITDAGEN

THIJS WESTSTRATE

De Blokfluitdagen in Mechelen, in 2019 voor de dertigste keer op de agenda! Daar kan 'blokfluitist' natuurlijk niet omheen en dus zaten er op een namiddag in februari drie mensen aan tafel voor een gesprek met schrijver dezes over verleden, heden en toekomst van een bijzonder festival: amateurblokfluitisten Jan Convents, man van de eerste en bijna alle andere uren, Nele Nuytten, contactpersoon en gedreven stimulator van de organisatie en professional Tom Beets, mede-organisator en artistiek leider. En we biechten het graag op: de auteur van deze bijdrage, ook amateur, hielp een jaar of tien mee in Mechelen. Alleen maar insiders dus, deze tafelenoten? Wellicht, maar ze hebben dan ook veel te delen.

Hoe het begon, en zich ontplooi

De Blokfluitdagen begonnen eenvoudig, volgens Jan Convents. Hij speelde in verschillende groepjes en het leek hem leuk wanneer die blokfluitisten elkaar zouden ontmoeten. Op 18 maart 1990 bracht hij er in zijn woonplaats Kampenhout een veertigtal bij elkaar, met als docenten de leden van het toen fonkelnieuwe kwartet *Vier op 'n Rij*. Het succes van die dag leidde tot de afspraak tus-

sen Jan Convents en *Vier op 'n Rij* om er een vervolg aan te geven en dat nieuws verspreidde zich als een lopend vuurtje, zodat er in 1991 al meer dan honderd mensen meespeelden. De snelle groei vroeg om meer ruimte en die vond men in 1993 in het Conservatorium van Mechelen en het Cultureel Centrum voor een tweedaags gebeuren in begin mei. Niet lang daarna werd het een driedaagse en verschoof het naar de tweede helft van augustus. Door het wegvallen van subsidies viel het Cultureel Centrum af. Er was dus ruimte nodig en die vond men in 2004 in het Scheppersinstituut, een groot schoolgebouw tegenover het Conservatorium. Wat daar voorzichtig begon met het gebruik van enkele klaslokalen is ondertussen uitgroeid tot het epicentrum van het festival.

Terugkijkend is het frappant om te zien hoe het grondidee van die beginjaren nog steeds terug te vinden is. Het ging toen, en het gaat nog steeds, om samen spelen, met veel vrijheid voor de deelnemers, samen luisteren naar concerten van grote kwaliteit, de beurs bezoeken en met elkaar in gesprek raken, over muziek maken als gezamenlijke passie maar ook over heel andere zaken natuurlijk. In feite is dat gevoel van Jan, "Het zou leuk zijn wanneer die groepjes van muziekvrienden elkaar ontmoeten", nog steeds het fundament van alles wat er bij 'Mechelen' gebeurt.

"Ik ben blij dat mijn initiatief zo geworden is, ik ben fier en trots".

Hoe je het gaande houdt

Je kunt wel in je enthousiasme een festival als *Blokfluitdagen* beginnen, maar hoe houdt je het draaiende, en dat al bijna dertig jaar lang? Hoe kom je aan ruimte, aan geld, aan docenten, aan musici voor concerten, en ook: hoe bereik je mogelijke deelnemers? Wat doe je met onderdak, met maaltijden? En bij de antwoorden op al die vragen gold dat deelnemers op zijn Vlaams gezegd 'aan democratische prijzen' konden meedoen, het moest voor iedereen betaalbaar zijn. De gespreksgenoten zijn er duidelijk over: je kunt

De driedaagse *Blokfluitdagen* in Mechelen, in 2019 voor de dertigste keer op de agenda, groeide vanuit een eenvoudig begin uit tot een evenement voor amateur-blokfluitisten dat zich mét de *Recorder Summer School* in het Engelse Bishop Burton tot de grootste van Europa mag rekenen. Vanaf het begin richtten de *Blokfluitdagen* zich op alle spelers, van jong tot oud, van beginners tot amateurs van het hoogste niveau, met sessies voor samenspel, maar ook met masterclasses en met concerten van internationale topmusici. De opzet was, en is, bijzonder: er hoeft niets vooraf gestudeerd te worden, deelnemers kiezen ter plekke wat ze gaan doen en als je een uurtje niet mee wil spelen, is dat geen enkel probleem. De voortdurende groei, zowel van Vlaamse als van Nederlandse kant, laat zien hoe aantrekkelijk deze *Blokfluitdagen* zijn, en sinds de toevoeging van andere instrumenten als gamba, luit en nyckelharpa wordt die aantrekkingskracht alleen maar groter. 'Blokfluitist' wilde er graag meer over weten, over die geschiedenis maar zeker ook over de toekomst.

dit niet alleen, je hebt contacten nodig, je moet mensen voor je weten te winnen zodat ze je willen helpen, je moet inventief zijn. Men begon in eigen kring, met in die eerste jaren in Mechelen de vrouw van Jan Convents en een goede vriendin achter de bar en toen dat karwei teveel werd, kwam er hulp vanuit een bevriend koor. Dat koor verkocht ter plekke zijn eigen jubileumbier, Mechelen ligt tenslotte in België, en spekte zo de eigen clubkas. Na de verhuizing naar het Scheppersinstituut zorgt de school voor de catering en dat is een flinke zorg minder. Maar er is natuurlijk ook heel veel werk dat vooraf moet gebeuren en Nele Nuytten speelt daar een grote rol in: inschrijvingen verwerken, afspraken maken en vastleggen, praktische zaken voor die drie hectische dagen regelen en bovendien tijdens het festival zorgen dat alles prima verloopt.

"Je moet van aanpakken weten, maar het is fijn om te zien hoe gelukkig deelnemers er van worden".

Wat ruimtes betreft: Paul Van Loey, lid van *Vier op 'n Rij* en docent in Mechelen, was de link naar het Conservatorium, Nele Nuytten legde contact met het Scheppersinstituut, en beiden wisten de doelstelling van de *Blokfluitdagen* overtuigend uiteen te zetten. Voor docenten, voor concertgevers en

beurshouders werkte het weer anders, voor die groepen had *Vier op 'n Rij* een netwerk van goede collega's, en bovendien had het veel internationale contacten met musici en met de muziekhandel. Voor docenten was het festival ook aantrekkelijk als een soort reünie waarbij je collega's ontmoette die je in de loop van het jaar maar zelden tegen kwam en bovendien leidde de toestroom van Nederlandse deelnemers ook tot de komst van Nederlandse docenten. Die waren, en zijn, zeer welkom, want met 'één docent per zeven deelnemers' heb je flink wat mensen nodig.

Maar hoezeer je ook gebruik maakt van goede contacten en welwillende hulp, blijft er altijd geld nodig. Toen in 2003 de subsidies wegvielen, werd het lastig maar men slaagde er het festival *low budget* voort te zetten, terwijl de kwaliteit hoog bleef. Vanaf dat jaar werd het drie dagen samenspelen met een groep vaste docenten en nieuwe lesgevers. Het aantal concerten ging terug naar twee, maar wel met het streven naar een breed aanbod, van de jazz van Nadja Schubert en de oudmuziek-folk van *Dapper's Delight* tot de sonore renaissanceklank van *The Royal Wind Music* en de barok van *Aquil' Altera*. Concerten dus die je in Vlaanderen niet vaak te horen krijgt en die een inspirerend voorbeeld geven van wat blokfluitmuziek kan zijn.

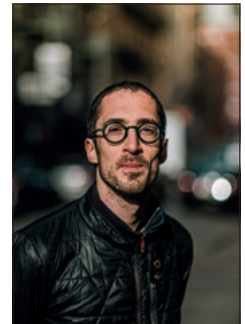
En ja, hoe bereik je deelnemers? Eigenlijk, zeggen de organisatoren, was en is reclame van mond tot mond de grootste stimulans. Je kunt folders en posters maken en die naar muziekscholen sturen, maar dat levert niet veel op. Geestdriftige docenten die vertelden over 'Mechelen', mensen die hadden meegespeeld en het fantastisch vonden, die stimuleerden anderen om ook te gaan! De getallen in de eerste jaren, toen er één dag werd gespeeld, zijn indrukwekkend: in 1990 zo'n veertig spelers op uitnodiging, in 1991 al meer dan honderd, in 1992 meer dan 160... Zo bleef het niet altijd, een eenmalige overstap in 2003 naar Antwerpen trok bijvoorbeeld maar 82 mensen, maar het festival krabbelde al snel uit dat dal omhoog. En, heel frappant, hoe Vlaams-georiënteerd die eerste jaren ook lijken, men was in Nederland ook al snel op de hoogte. In 1993 was het nog maar een enkeling, maar tegenwoordig komt ongeveer een derde van de deelnemers uit Nederland: van Zeeland tot Groningen en van Limburg tot Noord-Holland.

Verlenging van één dag tot een lang weekend, deelnemers die van ver weg komen... Dat vroeg om een mogelijkheid tot overnachting en die werd gevonden in het Aartsdiocesane Pastoraal

Centrum. Dat was een seminarie geweest en er waren eenvoudige kamers beschikbaar. Dat ging niet altijd vlekkeloos, zeker niet in het begin. Het Centrum was open van 9 tot 5, maar deelnemers arriveerden vaak 's avonds en dus was er iemand nodig die na kantoor tijd mensen hun kamersleutels kon geven. Dat was een karweitje voor schrijver dezes en eerlijk gezegd vond die het prima toen de Mechelse brandweer het gebouw niet meer brandveilig vond en de kamers gesloten bleven. *Blokfluitdagen* ging daarna kamers in een hotel reserveren. Echt een zorg minder!

Hetzelfde, maar anders

"Zo'n festival is altijd een work in progress. Wij blijven steeds veranderen, maar voorzichtig, stap voor stap".

'Inventiviteit': je moet inventief zijn bij allerlei probleempjes tijdens zo'n driedaagse, maar je hebt zeker inventiviteit nodig bij het denken over de vraag waar je met de *Blokfluitdagen* naar toe wil. Een eerste antwoord op de vraag kwam in 2014, toen er ook samenspel voor gambisten geprogrammeerd stond. Uitbreiding naar andere instrumenten uit de oude muziek, dat is het idee waar Tom Beets mee kwam en waar zijn mede-organisatoren hem graag in volgden. In 2016 kwamen er luitisten bij, in 2018 verschenen er nyckelharpa-spelers. Tot dusver hebben blokfluit, gamba, luit en nyckelharpa ieder hun eigen festival, binnen hetzelfde weekend, maar een samengaan van instrumenten is ook een lokkend vooruitzicht. En bovendien, er zijn nog andere instrumenten... Zo groeien de *Blokfluitdagen* wellicht meer uit tot een festival van amateurs die op allerlei instrumenten oude muziek gaan spelen. Bovendien, het is misschien een wilde gedachte, waarom zou 'Mechelen' alleen maar in België bestaan? Kan het bijvoorbeeld ook in Nederland, en zo ja, waar en hoe en met wie? Het gezelschap dat die middag aan tafel zat, had nog geen antwoorden maar men blijft nieuwe ideeën bedenken, want dertig keer *Blokfluitdagen* is nog lang niet genoeg!

Meer weten over *Blokfluitdagen-2019*? Ga naar www.blokfluitdagen.be

Amateurblokfluitist **Thijs Weststrate** was van 2001 tot en met 2014 betrokken bij de organisatie van de *Blokfluitdagen*. Als neerlandicus geeft hij taaladviezen aan de redactie van 'blokfluitist'.

